

RAFEL BIGORRA i RIUS

Continuem amb els confits del general

Queda clar que el senyor Chorro no va ésser el fiscal que actuà en el consell de guerra que condemnà els generals Goded i Fernández Burriel. On va actuar com acusador va ser en els judicis del Tribunal Popular que substituïa els tribunals Militars que varen actuar pròdigament a l'anomenada Zona Nacional el dia 24 d'octubre de l'any 1936 en el vaixell *Uruguai*. La mesa estava constituïda una meitat per magistrats i l'altra per delegats dels diferents partits i sindicats, per judicar el comportament dels militars que es revoltaren el 19 de juliol de 1936, els quals pertanyien al 8º Regiment d'Artilleria de guarnició a Mataró. El tribunal estava presidit pel Sr. Àngel Samblancat i el fiscal era el Sr. Ramon Chorro i Llopis. Les sentències foren molt rigoroses. En el judici del 24 es demanà la pena de mort per tots els acusats, excepte per un alferes que va ésser absolt. En el del 26 també es demanà moltes penes de mort. Al capità Emili Arroyo (per cert, era oncle de la meua muller) el condemnaren a cadena perpètua i una multa de 100.000 ptes. El president Companys commutà moltes màximes penes però els que no tingueren la clemència presidencial foren afusellats el dia 4 de novembre a 2/4 de 10 als fossats de Montjuïc. Potser aquesta actuació del fiscal va ser el detonant dels "confits" del general. Segons la senyora Anita Casas, van tirar tres bombes. Una va caure al passeig Marina Julià en allò que avui és la

casa dels Srs. Diamant; l'altra a Can Blanco i la tercera, a la seva residència que va ser l'única que no explotà. A més, aquella nit, el Sr. Chorro estava sopant a l'Hotel Solé.

Un amic em va fer arribar un llibre de Joan Peyró titulat *Perill a la rereguarda* amb un pròleg de Julià Gual on hi ha un capítol dedicat al Sr. Chorro.

"La nostra revolució ha descobert un valor, un d'aquests valors únics que solen aparèixer entre el brogit de les grans commocions polítiques i socials. La nostra revolució ha trobat un home, el braç dret de la justícia revolucionària: Ramon Chorro Llopis, el fiscal del primer Tribunal Popular. Home jove, de temperament fogós i revolucionari per excel·lència, gran orador i polemista aclaparador, és un "chorro que es converteix en torrentada, en desbordament, en tempesta desfeta, en volcà, quan acusa amb paraula arborada que es gronxa en l'infinit de l'eloqüència".

La senyora Lola Perajoan comenta la problemàtica entre el deure d'un fiscal que té les lleis a la mà (lleis que ell no ha fet) i que ha d'aplicar penes que moltes vegades topaven amb la seva manera d'ésser.

El comportament del senyor Chorro era correcte, sembla que volia demostrar que la justícia republicana no estava únicament en mans dels anarquistes, sinó en mans de lletrats i gent d'un "status" alt. De l'ambient que es respirava a la torre del passeig Marina Julià en dóna testimoni la senyora Lola Perajoan qui, llavors, tenia sis

anys i anava a jugar a casa del senyor Chorro. El fiscal i la seva senyora Olga, junt amb la senyora Isabel, donaven a l'habitatge un to de gent centrada. Els avis/pares de la Sra. Lola eren els propietaris d'una pastisseria de molta anomenada en què el senyor Chorro hi anava a fer tertúlia. Una tarda que estaven en una engrescadora conversa entraren a l'obrador dos membres de la colònia estiuenca que estaven mig amagats en una casa de la visita. La visita tenia per objecte adonar-se de les notícies de ràdios franquistes. El fiscal ve fer la vista grossa.

Un altre cas per judicar la manera de comportar-se del defensor de la justícia és el fet que la mare de la Sra. Anita Casas va ser acusada de feixista per un dirigent de la CNT local. La intervenció del fiscal va tranquil·litzar tota la família.

Els pares de la Sra. Lola li posaven atiaments quan anava a casa dels Chorro a berenar, perquè allà rajava una mena de cor de l'abundància. Moltes vegades havia anat amb un auto blanc i conduït pel xofer (en Pepe) a cercar pollastres i conills per les masies del voltant.

Tenint en compte que la torre tenia (i té) sis habitacions, la Sra. Anita no comprèn com podien cabre la família composta pel fiscal, la muller, dos infants, una dida, un secretari, un reguitzell de servei: cuineres, cambres i dida gallega que tenia cura del nounat que va ser obsequiat amb els "confits" del general. L'esmentada dida anava habilitada com les que prestaven el mateix que servien a les cases de la

burguesia abans de la revolució.

Winston Churchill opinava que si un revolucionari trepitja una catifa d'un pam de gruix, ja se li acaba l'anhel d'arreglar el món. No sé si el senyor Chorro tenia la febre de renovador però sí que trepitjava una metafòrica catifa de pam ja que vivia com un burgès que a més del servei domèstic tenia sempre un grup de policies a la porta que vetllaven per la seva seguretat.

Per altra part, el mobiliari era senzill i feia "pendant" amb una mena d'estil Bauhaus, que era l'arquitectura en què s'inspirà l'arquitecte quan es construí la torre (l'any 1934). No va fer com molts que a les seves residències incautades s'apropriaren de mobles requisats a moltes mansions luxoses.

Quan tingueren lloc a Barcelona els sagnants bombardeigs del mes de març, la petita cort del fiscal es traslladà a Llanerers, a la casa requisada del comte de Caralt. Amb l'ensulsiada de la República, el senyor Chorro va creure prudent exiliar-se primer a França i després a Mèxic. Al cap de bastants anys, un familiar de la senyora Lola anà a Mèxic i intentà cercar notícies dels Chorro. Ningú en sabia res.

Amb aquests comentaris és bastant lògica la llegenda de "l'obsequi" del general Queipo de Llano al senyor Chorro. L'enuig del militar devia ser motivat per la participació del fiscal en els judicis sumaríssims a bord del vaixell *Uruguai* i que foren tan severes. Disculpem que el xofer (en Pepe) fes de Mata Hari, ja que els diaris que es publicaven a Barcelona devien arribar puntualment a la Zona "Nacional". A *La Vanguardia* sortiren extenses informacions dels citats judicis d'aquell Tribunal Popular nº 1.

Aquest esbós sense cap pretensió erudita ni d'haver esgotat el tema, vol noticiar d'allò que succeí a la vila d'Argentona quan la rauxa substitueix al seny.

MARIA JOSEP CASTILLO

dues novetats bibliogràfiques d'enguany

No és el primer cop que en aquesta secció ressenyem una obra de Rafel Bigorra. A *Fontes* núm. 5 comentàvem dues novel·les, *La fura* de Joaquim Ripoll i *Del vent i les tempestes* de Bigorra. La seva nova obra narrativa té també un títol amb ressonàncies meteorològiques, però en aquesta ocasió el relat no és un, sinó vint-i-dos. Es tracta d'un recull de vint-i-dos contes, alguns tan curts que no superen les tretze línies ("Repic de taló"); uns altres són més extensos, però sense superar mai les cinc pàgines.

El títol del llibre és el del primer relat. La seva temàtica, un xic trista, la trobem també en altres, com al titulat "La mustela i el mulei", en què se'ns explica la penúria econòmica d'uns personatges que subsisteixen amb sopes fetes del que els botiguers els donen pels seus suposats animals de companyia. En canvi, en trobem d'altres plens d'humor i ironia, com "Història natural"; o d'un realisme d'aquells de tocar de peus a terra: a "Caram" el protagonista abandona el seu somni de viatjar a París davant de la necessitat de pagar les factures que genera la vida quotidiana. "Jo he conegut Saturn" és més aviat surrealista: el Sr. Anacleto prefereix els àpats a tenir fills, ja que els primers es mengen, com feia el deu de la mitologia clàssica, i deixa en testament els seus béns a "Medallons de rape Primorosa"!!!

Alguns dels protagonistes són personatges entranyables, com el

propi Bigorra a "La variu" (preocupat per hipotètiques operacions o mutilacions de cama, la suposada variu resulta ser una taca de brutícia); o com el fracassat actor de "La cançó de moda".

Els escenaris on transcorren la majoria dels relats són l'entorn del propi autor: Barcelona, especialment l'Eixample, zones d'estiueig, fàbriques tèxtils o, fins i tot, Mataró ("Divagació entre corxeres" transcorre durant la Missa de les Santes). I és que estan més emmarcats en l'espai que no pas en el temps: només d'un, "Gent de bé", se'ns diu quan succeeix, l'estiu del 1939.

El pas del temps apareix com a tema a contes com "Els temps han canviat" (la filla es casa amb un divorciat) o a "Pany i forrellat" (els

■ BIGORRA I RIUS, Rafel

■ *Boires en el cim*

■ Ed. Comarcal. Argentona, juliol 2002

■ 84 pàgines

